

OPENINGSWOORD

Terheijl ken ik als een prachtig veelzijdig gebied met een unieke geschiedenis. Daarmee is Terheijl wat mij betreft echt een spin in het web van de landgoederenzone Leek- Roden. Als wethouder met ruimtelijke ordening in mijn portefeuille ben ik content dat ik Terheijl 'mag doen.'

Ik ben blij dat het programma Terheijl projecten oplevert die daadwerkelijk worden uitgevoerd. Er is samen met u veel op papier gezet, maar het gaat uiteindelijk om de uitvoering daarvan. Daarmee zijn we nu begonnen.

Op 1 juli kunt u uw bijdrage leveren aan het Ruimtelijk Kader (zie verderop in dit bulletin). Dit kader heeft ons college nodig om de mogelijke toekomstige ontwikkelingen te kunnen toetsen. Uw mening telt daarbij.

Ook hoop ik u te mogen begroeten op 10 juli: de uitnodiging voor het project Kleinschalige Natuur- en Landschapsversterking vindt u ook in dit bulletin.

Graag tot ziens!
Henk Kusters, wethouder Ruimtelijke Ordening

**KLEINSCHALIGE
NATUUR- EN LANDSCHAPSVERSTERKING**

Op 10 juli is er een informatieavond over het project Kleinschalige Natuur- en Landschapsversterking Terheijl.

U heeft begin juni een uitnodigingsbrief ontvangen. Doel van de informatieavond is u meer gedetailleerde informatie te verstrekken over het project en informatie over hoe u hier zelf aan kan deelnemen.

De avond begint om 19.30 uur in café De Waag (J.P.Santeeweg 15 Nietap). De zaal is open vanaf 19.15 uur.

Programma:

- 19.30 Opening wethouder H. Kusters
- 19.40 Korte toelichting op programma Terheijl en het project Kleinschalige natuur- en landschapsversterking
- 19.50 Toelichting op wekwijze binnen het project en toelichting op wenskaart
- 20.15 Koffiepauze
- 20.30 Presentatie provinciale Natuurvisie 2040 'Gastvrije Natuur'
- 20.45 Samen schetsen en wensen op kaartmateriaal zetten. Voorbeelden van Klunderveen (vergelijkbaar uitgevoerd project)
- Ca. 21.30 Afsluiting met drankje

In verband met de zaalruimte en catering het verzoek u aan te melden voor deze avond. Dit kan door een e-mail te sturen naar projectondersteuning@gemeentenoordenveld.nl o.v.v. Terheijl. Bellen kan ook met mevrouw J.G. Hogeman via telefoonnummer 14 050

(foto Staatsbosbeheer)

Aanplant van singels en bosjes biedt ook plek aan dieren, groot en klein.

RUIMTELIJK KADER

Op basis van de opmerkingen van bewoners/belanghebbenden, de stand van zaken in het programma Terheijl en de eis van de gemeente ten aanzien van medewerking verlenen aan rode ontwikkelingen in het plangebied is het van belang een ruimtelijk kader op te stellen.

Doel ruimtelijk kader

Het Ruimtelijk kader en de schetsschuit horen bij elkaar. Met het ruimtelijke kader ontstaat een visueel document waarin keuzes voor ruimtelijke ontwikkelingen inzichtelijk worden gemaakt. De basis hiervoor is gelegd in de schetsschuit.

Het ruimtelijk kader geeft de spelregels aan om het gebied Terheijl optimaal te benutten en zoveel mogelijk het cultuurhistorisch waardevolle en groene karakter van Terheijl te behouden. Het geeft voor de toekomst richting aan de mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen op het gebied van wonen, grondgebruik (landbouw, landschap en natuur), water(berging) en (recreatief en utilitair) verkeer. Kortom: wat kan waar en in welke mate en op welke manier?

Offertes

De gemeente heeft drie bureaus gevraagd een offerte te doen voor het opstellen van een ruimtelijk kader voor Terheijl. De Antea Group is de aanbieder gegund. Samengevat zullen zij deze zomer een ruimtelijk kader opstellen die een leidraad is voor de eindgebruikers, belangenorganisaties en initiatiefnemers om gezamenlijk de meerwaarde van het gebied te vergroten op een wijze, die past binnen de kenmerkende waarden van Terheijl.

Inspiratie uit de omgeving, het verhaal van Terheijl!

Terheijl is de schakel tussen landgoed Nienoord en landgoed Mensinge. Een groene schakel waar ontwikkeling mogelijk is maar hoe? Deze zoektocht is in onze ogen een ruimtelijke zoektocht naar het verhaal van Terheijl. Het verhaal van de geschiedenis, van Ter Helle naar Terheijl. Over de identiteit, ontstaan vanuit de monniken van het Cisterciënzer klooster van Aduard, over het verleden als strafkolonie. Een rijke historie met een ontwikkeling van Havezate naar keuterijen. Een bijzondere geschiedenis die een onderliggende 'laag' is voor ontwikkelingen in de toekomst. Ontwikkelingen moeten passend zijn, passend bij de sfeer van het gebied en rekening houdend met lokale 'eigen-aardigheden'. Het Ruimtelijk Kader en dit gebiedseigen verhaal zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ontwikkelingen zijn mogelijk maar wel met een zorgvuldige afweging en het juiste verhaal op de achtergrond. Het Ruimtelijk Kader geeft inspiratie en sturing om deze identiteit in de toekomst te versterken en geeft houvast om dit te toetsen.

Een dag lang verhalen...!

Dit verhaal zit voor een groot deel in de mensen, mensen die er nu wonen en werken. Daarom wil Antea Group bij de start van het project een hele dag doorbrengen in Terheijl samen met stakeholders, belanghebbenden en bewoners. Een dag lang gaan zij verhalen vastleggen, in tekst en beeld. Zodat ze de geschiedenis en de huidige situatie kunnen 'meten' aan de hand van de verhalen.

Uitnodiging

De Antea Group nodigt u uit om uw verhaal te laten vastleggen. **Op 1 juli** zullen Stefien Smeding en Jessica van Tilburg van de Antea Group in Terheijl aanwezig zijn. Overdag voeren ze diverse gesprekken met stakeholders en verkennen ze het gebied. Van 16.30 uur tot 19.00 uur is er vrije inloop in café De Waag te Nietap. Dus wilt u graag uw verhaal, uw mening of uw idee vertellen, schroom dan niet en kom op een moment langs.

Komt u langs?

Op 1 juli 2014 tussen 16.30 tot 19.00 uur in café De Waag, kleine zaal (J.P. Santeeweg 15 Nietap)

LANDSCHAPSGESCHIEDENIS

Over het gebied Nietap- Terheijl is al veel bekend. De historie van Nietap- Terheijl, geschreven door de heer Henk Doedens, is een prachtig naslagwerk. Het buurtschap Nietap- Terheijl beheert en onderhoudt deze informatie zo goed mogelijk. In 2012 hebben Jan Smit en Henk Bouman een veldnamenkaart gemaakt. Uit deze namen kun je al veel landschappelijke informatie halen of bijvoorbeeld de eigenaar of gebruik.

Binnen het programma Terheijl willen we graag meer inzicht in de tijdsperiode van de monniken. Het is de bedoeling dat deze tijdsperiode beter zichtbaar en beleefbaar wordt. Met het prominenter voor het voetlicht brengen van deze periode kan het landgoed Terheijl zich onderscheiden van Nienoord en Mensinge.

Belangrijk is ook dat het voor Drentse begrippen uniek verhaal is. Van 1200 tot 1580 was Terheijl gelieerd aan het klooster in Aduard. Eerst was het vooral een strafoord en werd er door de monniken klei gewonnen voor het produceren van kloostermoppen. Later werd het ook gezien als prettig oord voor de abten van Aduard om naartoe te gaan. Helaas zijn er weinig sporen uit die kloosterperiode meer zichtbaar maar het verhaal van de monniken leent zich wel bij uitstek om verder uit te werken.

Door een duidelijke link met het klooster in Aduard en het huidige kloostermuseum te leggen, wordt er ook een toeristische verbinding gelegd die er nu niet is. Tevens zal de informatie gebruikt kunnen worden voor het opzetten van verschillende belevenisroutes (wandelen) en arrangementen in het gebied.

Staatsbosbeheer en gemeente willen de Rijksuniversiteit Groningen (RUG), specifiek prof. dr. Theo Spek, vragen deze opdracht op zich te nemen. Theo Spek is hoogleraar Landschapsgeschiedenis aan de Faculteit der Letteren. Kenmerkend voor zijn werk is de interdisciplinaire benadering van de cultuurlandschapsgeschiedenis: historische, geografische, bodemkundige, archeologische, ecologische en naamkundige onderzoeksmethoden worden met elkaar gecombineerd tot een samenhangend verhaal over het landschap en haar geschiedenis. Deze kennis wordt breed toegepast in landschapsbeleid, ruimtelijke ordening, natuurbeheer en erfgoedzorg.

In het projectteam zullen naast de RUG, Staatsbosbeheer/Vereniging Natuurschoon en de gemeente/Dienst Landelijk Gebied ook Jan Smit (buurtschap Nietap- Terheijl) en Elzaline Schriever (in opdracht van de gemeente bezig met de recreatieve kant van Terheijl) plaatsnemen.

De opdracht bestaat onder andere uit:

- Historisch onderzoek in de archieven het Kloostermuseum in Aduard. Welke feiten en verhalen zijn nog boven water te krijgen. Is er een beeld te schetsen welke gebouwen waar hebben gestaan en hoe het leven er in het gebied uit heeft gezien? De integrale aanpak van hoogleraar landschapsgeschiedenis Theo Spek lijkt bij uitstek geschikt om dit onderzoek te doen.
- Archeologisch onderzoek naar de locatie van de voormalige monnikenbegraafplaats. Dat hoeft niet per se een opgraving te zijn, maar in ieder geval een locatieonderzoek op basis van historische bronnen en mogelijk kan met grondradar of andere moderne techniek wel een beeld worden verkregen van wat zich onder de grond bevindt.
- Vertaling van bovenstaande verkregen informatie in een concept dat het verhaal van de monniken op Terheijl zichtbaar en beleefbaar maakt voor bewoners en bezoekers.
- Informatieverstrekking over de pingo- ruïnes
- informatie over de Havezate en keuterijen in relatie tot zichtbare landschapkenmerken in Terheijl
- Informatieverstrekking met betrekking tot natuurschoon en natuurbehoud

"Sintelweg" nu J. Israëlsstraat (foto website Buurtschap Nietap-Terheijl)

Een stukje 'jonge geschiedenis'

Monniken aan het werk (foto website natuurgidsencursuswesterkwartier)

Zou het er in Terheijl ook zo hebben uitgezien?

INDIVIDUEEL WENSENFORMULIER KLEINSCHALIGE NATUUR EN LANDSCHAPSVERSTERKING

NAAM:

ADRES:.....
.....

TEL.NR.

E-MAIL:.....

WENSEN/IDEEEN:

- Afzetten houtwallen en/of singels
- (Her)profilering houtwallen
- Inplanten (streekeigen) houtwallen en/of singels
- Afzetten bomen in hakhoutpercelen
- Bijplanten hakhoutpercelen en/of bossen
- Herstel en versterken laanstructuren
- Herstel heideterrein(tjes)
- Herstel en realisatie poelen/vennetjes
- Verwijderen gebiedsvreemde vegetatie
- Aanleg en opknappen (streekeigen) erfbeplanting

OVERIGE WENSEN/IDEEEN:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

U kunt dit formulier retourneren aan de gemeente Noordenveld, t.a.v. mw. J.G. Hogeman.
Gemeente Noordenveld Antwoordnummer 2 9300 AX RODEN
(geen postzegel nodig)

Colofon

Dit is een uitgave van de gemeente Noordenveld. Voor vragen over dit project kunt u contact opnemen met mevrouw J.G. Hogeman via het algemene telefoonnummer 14 050 of per mail; j.hogeman@gemeentenoordenveld.nl